

מסורת הש"ס

אָפּער צע מאַה וו' שנה, דעלקמן וקרי לה צת אשה הוה ליה למיכתב. ומנלן דצת מאה ושלשים היתה: **דאמר ר' חמא בר חנינא**. לקמן בפירקין דמצעיא לן דעכללן אמה מואל שצעים ופטרנן אי אמה מואל אלא שצעים חסר אחת ועל זו א"ר חמא בר חנינא וזו יוכבד כו' וצת לוי דקאמר קרא היינו צת לוי ממש צמו של לוי והא דלא קחשיב לה צהדיא לפי שלא צאה למצרים אלא צצטן אמה ולידתה צין החומות כלומר בתוך מצרים ומשום דקאמר בדרך גצי הורמה קאמר נמי צין החומות גצי לידתה: **אשר ילדה**. קרא ימירא הוא דהא כבר כתיב [צמדצר כון צת לוי וישראל עמדו צמצרים מאמים ועשר שנה שכן רמז יעקב לצניו רד"ו שמהי] ובסדר עולם יליף מקרא נאמר לאצרהם צצרית צין הצתריםי כי גר יהיה זרעך צצרן לא להם איזה זרע זה יצחק שנאמרי כי ציחק קראל לך זרע ציחק הוא אומרי ויצחק צן ששים שנה צלדת אותם ויעקב אצינו אמר לפרעהי ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה הרי ס' דליחק וק"ל דיעקב הרי מאה ותשעים ומאמים וי' עמדו צמצרים הרי ד' מאות שנה שנאמרו לאצרהםי וכל ד' ציחק שנה היו צמצרים אי אפשר לומר ששרי קהת מיורדי מצרים היה כדכתיבי וצני לוי גרשון קהת ומררי ושני חיי קהת שלש ושלשים ומאת שנהי ושני חיי עמרם שבע ושלשים ומאת שנהי ופי' שנה של מהי הרי שני א"כ מה מ"ל ועצדום וענו אותם ארבע מאות שנהי כ) כ"ז שזרעך צצרן לא להם כ' שנה נמצאת יוכבד צת כ"ל שנה שהרי צתחלת ציאת מצרים נולדה ומשה צן פ' שנה היה צצאחם נשמירו ק"ל ממאמים ועשר: **נסעדן העצב**. החליק כעור קטן: **ויחזור מיצני לוי**. שהרי עצרו ימים רבים שלקחה שהרי כבר נולדו אהרן ומרים אלא שפירש עמרם ממנה מפני הגזירה שהיו משליצין הזכרים ליאור ועכשיו החזירה מפני מרים שמתנבאת לו שעמדי צן לצאת ממנו שיושיע את ישראל דנפקא לן (סוטה דף יב:)

מדכתיבי מרים הנציצה אחות אהרן צעוד שהיא אחות אהרן ולא אחות משה שעדיין לא נולד היתה היא נציצה שנתנבאה על משה שעמיד להוולד: **משוררין**. מתוך שמחה שהיה עמיד משה רצינו לצאת מהן וייינו דכתיב [שמות ז] לדעה מה יעשה לו מה יהיה סוף צנאותה כדאיתא צסוטה (דף יג:). **לפלן**. כשנישאו צנות צלפחד מנאן הכתוב דרך גדולתן דכתיב [צמדצר לן] ותהיינה מחלה תרצה חגלה ומלכה חגלה ונועה צנות צלפחד לצני דודיהן נלשים ומסתצר דצן נולדו דכתיב לא יעשה צן צמקומונו לתת הצעירה לפני הצכירה (צראשית כט): **והלא**. כשעמדו לפני משה דרך חכמתם כסדר שהן חכמות וזו יומר מזו הקדימין הכתוב [צמדצר כז] מחלה נועה חגלה מלכה ותרצה. ומסבירא אמריי הכי דלא ילקשו קראי אהדדי: **ציציצה**. צין לדין צין לשאר יציצות של מורה מושיצין את החכם למעלה מן הזקן וכדמפרש לקמיה שהחכם מופלג מכל צציריו צחכמה שחכם הוא מאד אצל צצציל שהוא חכם מעט מן הזקן אינ מצבדין אותו יותר מן הזקן שהוא חכם קצת. ומצנות צלפחד איכא למילף דגצי שאלת הדין מקדים הכתוב חכמה תחלה: **צמסיצה**. של משתה וה"ה לנישואין וי: **והוא דמפליג**. החכם צחכמה אז הלך אחר החכמה ולא אחר זקנה: **והוא דמפליג צוקנה**. שזקן מאד אז חולקין לו כבוד צצית המשתה יותר מן החכם ואע"ג דמופלג ההוא חכם צחכמה וכגון שהזקן חכם קצת אצל אש אינו מופלג צוקנה החכם שהוא מופלג קודם לכדזו. שמעינן מהכא דחכם מופלג חזקן מופלג שאינו חכם כל כך כצחור ציציצה הלך אחר חכמה להושיצ החכם צראש ברלא ולדצר תחלה צמסיצה הלך אחר זקנה והיכא דחכם הוי מופלג צחכמה והזקן אינו מופלג צוקנה צצ"מ הלך אחר חכמה אפילו צמסיצה והיכא דהזקן הוי מופלג צוקנה והיכא אינו מופלג צחכמה צכל מקום הלך אחר זקנה ואפילו ציציצה הואיל והזקן חכם קצת אע"פ שהצחור חכם יותר ממנו. והיכא דלא מופלג לא האי צחכמה ולא האי צוקנה צראש צעיני דצכל מקום הלך אחר זקנה מדאמר רב אשי והוא דמופלג צחכמה והוא דמופלג צוקנה דהיכא דהוו תרוייהו מופלגין הולכים ציציצה אחר החכם וצמסיצה אחר הזקן מכלל דהיכא דלא הוו תרוייהו מופלגין לא האי ולא האי הולצין צכל מקום אחר אחר מהן ומדללא פירש איכא למימר דמסתמא הולצין אחר הזקן דצצציל שהצחור חכם קצת יותר ממנו אין לנו צצייש את הזקן והחכם אינו צוש צצן מאחר שזקן ממנו יודע הוא שצצציל זקנתו חולקין לו כבוד: **שקולות היו**. ולכן פעמים שהקדים זו לזו ופעמים איפכא כדדרשינן נמי וי) (מגילה דף יג) הוא אהרן ומשה הוא משה ואהרן מלמד ששקולין היו ולא כסעייעיה לר' חמי: **וסהיינה**. מיותר הוא דמצי למכתב צנות צלפחד לצני דודיהן נלשים: **הוסרו**. אע"פ ששאר צת יורשת נחלה נאסרה: **עצה עוצה**. ואינה מצות עשה: **אמור אליהם** לדורותיהם כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים אשר יקדישו צני ישראל להי טומאתם עליו: **אמור אליהם**. היינו לאותן העומדין על הר סיני שנה פסוק זה ומכאן תלמוד דשאר מצות האמורות צתורה סתם שנאמרו צין לאצות צין לדורות הצאצין: **וכל צם וגו'**. ליוצאי מצרים נאמר דמפרש לקמיה אצל לדורות הצאצין ליכא איסור הסבת נחלה: **נצטוו צנים**. מצות התלויות צצרן תרומה ומעשר חלה ערלה ורצעי לקט שחכה ופיאה וכן הרצה: **הוצרך לומר לאצות והוצרך לומר לצנים**. שאם נכתב סתם ולא פירש לא אצות ולא צנים הוה אוקימנא ליה צאצות מדללא כתב כי צצוצאו דככתב צשאר מצות האמורות לצנים אי נמי הוי ילפינן אז בגזירה שוה אז צצנין אצ אז צקל וחומר מאחר מצות המפורשות לצנים אז לאצות והוי אוקימנא ליה צאחת מהן להכי כתיבי תרוייהו ומהשתא גילף מהכא לכל מצות הסתומות שנוהגות צין צצנים צין צאצות עד שיפרט לך הכתוב כי צצוצאו אז יכתוב לך זה הדבר להעמידו צדור הוה דעלקמן: **לצר מצוות צלפחד**. דהאי וכל צת יורשת נחלה לאו אצנות צלפחד קאי דהא גלי להו קרא לטוב צעיניהם תהיינה נשים: **מאי משמע**. דהאי קרא לא משמעני אלא צאצות הדור: **זה הדצר**. אשר זוהי ה' לצנות צלפחד וגו' ולא תסוב נחלה ועל כרצון האי זה לאו אצנות צלפחד קאי אלא אוכל צת יורשת נחלה דכתיב צתריה ולא תסוב נחלה: **זה הדצר אשר זוהי ה' דשחוטיו חוץ**. זה הדצר אשר זוהי ה' איש איש מצני ישראל אשר ישחט שור אז כשצ אז עז צמחנה דהכי נמי דלא הוזהרו על שחוטיו חוץ אלא אותו דור צצצד: **שאיני הסם**. דכתיב חוקת עולם תהיה זאת להם לדורותם:

תורה אור השלם

- וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ עֲקֵרָהּ וַיִּכְבֶּד בַּת לֵוִי אִשֶּׁר יָלְדָהּ אֹתָהּ לְלִוִי בְּמִצְרַיִם וּתְלִיד לְעֲמֻרָם אֵת אֹהֶרֶן וְאֵת מִשָּׁה וְאֵת מִרְיָם אֲרָחֵם: כַּמְדָּבֵר כו טט
- וַיִּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֵוִי וַיִּחַק אֶת בַּת לֵוִי: שו"ת ב א
- מִיִּשְׂרָאֵל עֲקֵרָת הַבָּיִת אִם הַבָּנִים שְׂמֹחֶה הֵלְלוּ יְהוָה: תהלים קיג ט
- וּתְהִינָה מְחֻלָּה תִּרְצָה וְתִחְלָה מְלֻכָּה וְנוֹעָה בְּנוֹת צִלְפֻּחַד לְבָנֵי דֹדֵיהֶן בְּמִדְבָּר לֹא יֹא
- זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לְבָנֹת צִלְפֻּחַד לְאָמֹר לְטוֹב בְּעֵינֵיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים אֶךָ לְמִשְׁפַּחַת מִשָּׁה אֲבִיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים:

- במדבר לו י
- אָמַר אֱלֹהִים לְדֹרֹתֵיהֶם כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִקְרָב מִכָּל זָרְעֵכֶם אֶל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִקְדֹּשׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִי וְטָמְאוּ עַלְיוֹ וּבִתְרוֹתָ דָּבַשׁ הָיוּא מְלֻכָּי אִנִּי יְיָ וְיִקְרָא כב ג
- וְכָל בַּת יִרְשָׁת מְחֻלָּה מִטּוֹטוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶחָד מִמִּשְׁפַּחַת מִשָּׁה אֲבִיהָ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה לְמַעַן יִירָשׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נָשִׁיב אֲמַתָּה: כַּמְדָּבֵר לו ח
- דָּבָר אֵל אֹהֶרֶן וְאֵל בָּנָיו וְאֵל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לְאֹמֶר: וְיִקְרָא יו ב
- וְאֵל וְאֵל יִקְבְּחוּ עוֹד אֵת וּבָחִירוּ לְשִׁעְרֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם זִים אֲתֵרֵיהֶם חֶקֶת עוֹלָם תִּהְיֶה וְאֵת לֹאֵת לְדֹרֹתֵיהֶם: ויקרא יז י

- וְכָל בַּת יִרְשָׁת מְחֻלָּה מִטּוֹטוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶחָד מִמִּשְׁפַּחַת מִשָּׁה אֲבִיהָ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה לְמַעַן יִירָשׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נָשִׁיב אֲמַתָּה: כַּמְדָּבֵר לו ח
- דָּבָר אֵל אֹהֶרֶן וְאֵל בָּנָיו וְאֵל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לְאֹמֶר: וְיִקְרָא יו ב
- וְאֵל וְאֵל יִקְבְּחוּ עוֹד אֵת וּבָחִירוּ לְשִׁעְרֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם זִים אֲתֵרֵיהֶם חֶקֶת עוֹלָם תִּהְיֶה וְאֵת לֹאֵת לְדֹרֹתֵיהֶם: ויקרא יז י

הגהות הב"ח

(א) רש"ם צ"ח אשר יקדשו שנה אלא כל יום: **(ב)** ד"ח נמסרה וזו לנישואין כבנות צלפחד הסי"ד:

מוסף רש"י

בת מאה ושלשים שנה. כדמפרש ואולי שנולה צירידתן למצרים וישראל עמדו שם י"י שנה, ומשולל משה לא תעשבו אלא סי' עגס. דכתיבי (שמות ו) ומשה צן שמונים שנה וגו' צדרס אל פירש, ואמה שנה ילאו, נמאא שעצרו מוירידם עד שטולת משה ק"ל שנה (סוטה יב:). זו יוכבד. נספדטן על יורדי מצרים אמה מואל שצעים חסר אחת ויכללן אמה חומר הכלא מצרים שצעים, זו יוכבד שהשלימה מניין כנענסתן לעיר (שם) ולכן לא פירש צה שהרי עדיין לא יאסא לאיר העולם אלא עובר צמעי אמה יחיה כנענסתם למצרים (דקמן קכב:). **בין החומות**. כנענסתן לעיר (בראשית מז טז). **זה הדבר**. אשר זוהי ה' לצנות צלפחד וגו'. זה מיעוט הוא, כלומר לא יהיה דבר זה טוב אלא צדור זה, צדור על צנות צלפחד (תנחומי כז).

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

אפשר צת מאה וו' שנה. דעלקמן וקרי לה צת אשה הוה ליה למיכתב. ומנלן דצת מאה ושלשים היתה: **דאמר ר' חמא בר חנינא**. לקמן בפירקין דמצעיא לן דעכללן אמה מואל אלא שצעים חסר אחת ועל זו א"ר חמא בר חנינא וזו יוכבד כו' וצת לוי דקאמר קרא היינו צת לוי ממש צמו של לוי והא דלא קחשיב לה צהדיא לפי שלא צאה למצרים אלא צצטן אמה ולידתה צין החומות כלומר בתוך מצרים ומשום דקאמר בדרך גצי הורמה קאמר נמי צין החומות גצי לידתה: **אשר ילדה**. קרא ימירא הוא דהא כבר כתיב [צמדצר כון צת לוי וישראל עמדו צמצרים מאמים ועשר שנה שכן רמז יעקב לצניו רד"ו שמהי] ובסדר עולם יליף מקרא נאמר לאצרהם צצרית צין הצתריםי כי גר יהיה זרעך צצרן לא להם איזה זרע זה יצחק שנאמרי כי ציחק קראל לך זרע ציחק הוא אומרי ויצחק צן ששים שנה צלדת אותם ויעקב אצינו אמר לפרעהי ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה הרי ס' דליחק וק"ל דיעקב הרי מאה ותשעים ומאמים וי' עמדו צמצרים הרי ד' מאות שנה שנאמרו לאצרהםי וכל ד' ציחק שנה היו צמצרים אי אפשר לומר ששרי קהת מיורדי מצרים היה כדכתיבי וצני לוי גרשון קהת ומררי ושני חיי קהת שלש ושלשים ומאת שנהי ושני חיי עמרם שבע ושלשים ומאת שנהי ופי' שנה של מהי הרי שני א"כ מה מ"ל ועצדום וענו אותם ארבע מאות שנהי כ) כ"ז שזרעך צצרן לא להם כ' שנה נמצאת יוכבד צת כ"ל שנה שהרי צתחלת ציאת מצרים נולדה ומשה צן פ' שנה היה צצאחם נשמירו ק"ל ממאמים ועשר: **נסעדן העצב**. החליק כעור קטן: **ויחזור מיצני לוי**. שהרי עצרו ימים רבים שלקחה שהרי כבר נולדו אהרן ומרים אלא שפירש עמרם ממנה מפני הגזירה שהיו משליצין הזכרים ליאור ועכשיו החזירה מפני מרים שמתנבאת לו שעמדי צן לצאת ממנו שיושיע את ישראל דנפקא לן (סוטה דף יב:)

מדכתיבי מרים הנציצה אחות אהרן צעוד שהיא אחות אהרן ולא אחות משה שעדיין לא נולד היתה היא נציצה שנתנבאה על משה שעמיד להוולד: **משוררין**. מתוך שמחה שהיה עמיד משה רצינו לצאת מהן וייינו דכתיב [שמות ז] לדעה מה יעשה לו מה יהיה סוף צנאותה כדאיתא צסוטה (דף יג:). **לפלן**. כשנישאו צנות צלפחד מנאן הכתוב דרך גדולתן דכתיב [צמדצר לן] ותהיינה מחלה תרצה חגלה ומלכה חגלה ונועה צנות צלפחד לצני דודיהן נלשים ומסתצר דצן נולדו דכתיב לא יעשה צן צמקומונו לתת הצעירה לפני הצכירה (צראשית כט): **והלא**. כשעמדו לפני משה דרך חכמתם כסדר שהן חכמות וזו יוכבד מזו הקדימין הכתוב [צמדצר כז] מחלה נועה חגלה מלכה ותרצה. ומסבירא אמריי הכי דלא ילקשו קראי אהדדי: **ציציצה**. צין לדין צין לשאר יציצות של מורה מושיצין את החכם למעלה מן הזקן וכדמפרש לקמיה שהחכם מופלג מכל צציריו צחכמה שחכם הוא מאד אצל צצציל שהוא חכם מעט מן הזקן אינו מצבדין אותו יותר מן הזקן שהוא חכם קצת. ומצנות צלפחד איכא למילף דגצי שאלת הדין מקדים הכתוב חכמה תחלה: **צמסיצה**. של משתה וה"ה לנישואין וי: **והוא דמפליג**. החכם צחכמה אז הלך אחר החכמה ולא אחר זקנה: **והוא דמפליג צוקנה**. שזקן מאד אז חולקין לו כבוד צצית המשתה יותר מן החכם ואע"ג דמופלג ההוא חכם צחכמה וכגון שהזקן חכם קצת אצל אש אינו מופלג צוקנה החכם שהוא מופלג קודם לכדזו. שמעינן מהכא דחכם מופלג חזקן מופלג שאינו חכם כל כך כצחור ציציצה הלך אחר חכמה להושיצ החכם צראש ברלא ולדצר תחלה צמסיצה הלך אחר זקנה והיכא דחכם הוי מופלג צחכמה והזקן אינו מופלג צוקנה צצ"מ הלך אחר חכמה אפילו צמסיצה והיכא דהזקן הוי מופלג צוקנה והיכא אינו מופלג צחכמה צכל מקום הלך אחר זקנה ואפילו ציציצה הואיל והזקן חכם קצת אע"פ שהצחור חכם יותר ממנו. והיכא דלא מופלג לא האי צחכמה ולא האי צוקנה צראש צעיני דצכל מקום הלך אחר זקנה מדאמר רב אשי והוא דמופלג צחכמה והוא דמופלג צוקנה דהיכא דהוו תרוייהו מופלגין הולכים ציציצה אחר החכם וצמסיצה אחר הזקן מכלל דהיכא דלא הוו תרוייהו מופלגין לא האי ולא האי הולצין צכל מקום אחר אחר מהן ומדללא פירש איכא למימר דמסתמא הולצין אחר הזקן דצצציל שהצחור חכם קצת יותר ממנו אין לנו צצייש את הזקן והחכם אינו צוש צצן מאחר שזקן ממנו יודע הוא שצצציל זקנתו חולקין לו כבוד: **שקולות היו**. ולכן פעמים שהקדים זו לזו ופעמים איפכא כדדרשינן נמי וי) (מגילה דף יג) הוא אהרן ומשה הוא משה ואהרן מלמד ששקולין היו ולא כסעייעיה לר' חמי: **וסהיינה**. מיותר הוא דמצי למכתב צנות צלפחד לצני דודיהן נלשים: **הוסרו**. אע"פ ששאר צת יורשת נחלה נאסרה: **עצה עוצה**. ואינה מצות עשה: **אמור אליהם** לדורותיהם כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים אשר יקדישו צני ישראל להי טומאתם עליו: **אמור אליהם**. היינו לאותן העומדין על הר סיני שנה פסוק זה ומכאן תלמוד דשאר מצות האמורות צתורה סתם שנאמרו צין לאצות צין לדורות הצאצין: **וכל צם וגו'**. ליוצאי מצרים נאמר דמפרש לקמיה אצל לדורות הצאצין ליכא איסור הסבת נחלה: **נצטוו צנים**. מצות התלויות צצרן תרומה ומעשר חלה ערלה ורצעי לקט שחכה ופיאה וכן הרצה: **הוצרך לומר לאצות והוצרך לומר לצנים**. שאם נכתב סתם ולא פירש לא אצות ולא צנים הוה אוקימנא ליה צאצות מדללא כתב כי צצוצאו דככתב צשאר מצות האמורות לצנים אי נמי הוי ילפינן אז בגזירה שוה אז צצנין אצ אז צקל וחומר מאחר מצות המפורשות לצנים אז לאצות והוי אוקימנא ליה צאחת מהן להכי כתיבי תרוייהו ומהשתא גילף מהכא לכל מצות הסתומות שנוהגות צין צצנים צין צאצות עד שיפרט לך הכתוב כי צצוצאו אז יכתוב לך זה הדבר להעמידו צדור הוה דעלקמן: **לצר מצוות צלפחד**. דהאי וכל צת יורשת נחלה לאו אצנות צלפחד קאי דהא גלי להו קרא לטוב צעיניהם תהיינה נשים: **מאי משמע**. דהאי קרא לא משמעני אלא צאצות הדור: **זה הדצר**. אשר זוהי ה' לצנות צלפחד וגו' ולא תסוב נחלה ועל כרצון האי זה לאו אצנות צלפחד קאי אלא אוכל צת יורשת נחלה דכתיב צתריה ולא תסוב נחלה: **זה הדצר אשר זוהי ה' דשחוטיו חוץ**. זה הדצר אשר זוהי ה' איש איש מצני ישראל אשר ישחט שור אז כשצ אז עז צמחנה דהכי נמי דלא הוזהרו על שחוטיו חוץ אלא אותו דור צצצד: **שאיני הסם**. דכתיב חוקת עולם תהיה זאת להם לדורותם:

בבא בתרא

קב.

אפשר צת מאה וו' שנה. דעלקמן וקרי לה צת אשה הוה ליה למיכתב. ומנלן דצת מאה ושלשים היתה: **דאמר ר' חמא בר חנינא**. לקמן בפירקין דמצעיא לן דעכללן אמה מואל אלא שצעים חסר אחת ועל זו א"ר חמא בר חנינא וזו יוכבד כו' וצת לוי דקאמר קרא היינו צת לוי ממש צמו של לוי והא דלא קחשיב לה צהדיא לפי שלא צאה למצרים אלא צצטן אמה ולידתה צין החומות כלומר בתוך מצרים ומשום דקאמר בדרך גצי הורמה קאמר נמי צין החומות גצי לידתה: **אשר ילדה**. קרא ימירא הוא דהא כבר כתיב [צמדצר כון צת לוי וישראל עמדו צמצרים מאמים ועשר שנה שכן רמז יעקב לצניו רד"ו שמהי] ובסדר עולם יליף מקרא נאמר לאצרהם צצרית צין הצתריםי כי גר יהיה זרעך צצרן לא להם איזה זרע זה יצחק שנאמרי כי ציחק קראל לך זרע ציחק הוא אומרי ויצחק צן ששים שנה צלדת אותם ויעקב אצינו אמר לפרעהי ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה הרי ס' דליחק וק"ל דיעקב הרי מאה ותשעים ומאמים וי' עמדו צמצרים הרי ד' מאות שנה שנאמרו לאצרהםי וכל ד' ציחק שנה היו צמצרים אי אפשר לומר ששרי קהת מיורדי מצרים היה כדכתיבי וצני לוי גרשון קהת ומררי ושני חיי קהת שלש ושלשים ומאת שנהי ושני חיי עמרם שבע ושלשים ומאת שנהי ופי' שנה של מהי הרי שני א"כ מה מ"ל ועצדום וענו אותם ארבע מאות שנהי כ) כ"ז שזרעך צצרן לא להם כ' שנה נמצאת יוכבד צת כ"ל שנה שהרי צתחלת ציאת מצרים נולדה ומשה צן פ' שנה היה צצאחם נשמירו ק"ל ממאמים ועשר: **נסעדן העצב**. החליק כעור קטן: **ויחזור מיצני לוי**. שהרי עצרו ימים רבים שלקחה שהרי כבר נולדו אהרן ומרים אלא שפירש עמרם ממנה מפני הגזירה שהיו משליצין הזכרים ליאור ועכשיו החזירה מפני מרים שמתנבאת לו שעמדי צן לצאת ממנו שיושיע את ישראל דנפקא לן (סוטה דף יב:)

מדכתיבי מרים הנציצה אחות אהרן צעוד שהיא אחות אהרן ולא אחות משה שעדיין לא נולד היתה היא נציצה שנתנבאה על משה שעמיד להוולד: **משוררין**. מתוך שמחה שהיה עמיד משה רצינו לצאת מהן וייינו דכתיב [שמות ז] לדעה מה יעשה לו מה יהיה סוף צנאותה כדאיתא צסוטה (דף יג:). **לפלן**. כשנישאו צנות צלפחד מנאן הכתוב דרך גדולתן דכתיב [צמדצר לן] ותהיינה מחלה תרצה חגלה ומלכה חגלה ונועה צנות צלפחד לצני דודיהן נלשים ומסתצר דצן נולדו דכתיב לא יעשה צן צמקומונו לתת הצעירה לפני הצכירה (צראשית כט): **והלא**. כשעמדו לפני משה דרך חכמתם כסדר שהן חכמות וזו יוכבד מזו הקדימין הכתוב [צמדצר כז] מחלה נועה חגלה מלכה ותרצה. ומסבירא אמריי הכי דלא ילקשו קראי אהדדי: **ציציצה**. צין לדין צין לשאר יציצות של מורה מושיצין את החכם למעלה מן הזקן וכדמפרש לקמיה שהחכם מופלג מכל צציריו צחכמה שחכם הוא מאד אצל צצציל שהוא חכם מעט מן הזקן אינו מצבדין אותו יותר מן הזקן שהוא חכם קצת. ומצנות צלפחד איכא למילף דגצי שאלת הדין מקדים הכתוב חכמה תחלה: **צמסיצה**. של משתה וה"ה לנישואין וי: **והוא דמפליג**. החכם צחכמה אז הלך אחר החכמה ולא אחר זקנה: **והוא דמפליג צוקנה**. שזקן מאד אז חולקין לו כבוד צצית המשתה יותר מן החכם ואע"ג דמופלג ההוא חכם צחכמה וכגון שהזקן חכם קצת אצל אש אינו מופלג צוקנה החכם שהוא מופלג קודם לכדזו. שמעינן מהכא דחכם מופלג חזקן מופלג שאינו חכם כל כך כצחור ציציצה הלך אחר חכמה להושיצ החכם צראש ברלא ולדצר תחלה צמסיצה הלך אחר זקנה והיכא דחכם הוי מופלג צחכמה והזקן אינו מופלג צוקנה צצ"מ הלך אחר חכמה אפילו צמסיצה והיכא דהזקן הוי מופלג צוקנה והיכא אינו מופלג צחכמה צכל מקום הלך אחר זקנה ואפילו ציציצה הואיל והזקן חכם קצת אע"פ שהצחור חכם יותר ממנו. והיכא דלא מופלג לא האי צחכמה ולא האי צוקנה צראש צעיני דצכל מקום הלך אחר זקנה מדאמר רב אשי והוא דמופלג צחכמה והוא דמופלג צוקנה דהיכא דהוו תרוייהו מופלגין הולכים ציציצה אחר החכם וצמסיצה אחר הזקן מכלל דהיכא דלא הוו תרוייהו מופלגין לא האי ולא האי הולצין צכל מקום אחר אחר מהן ומדללא פירש איכא למימר דמסתמא הולצין אחר הזקן דצצציל שהצחור חכם קצת יותר ממנו אין לנו צצייש את הזקן והחכם אינו צוש צצן מאחר שזקן ממנו יודע הוא שצצציל זקנתו חולקין לו כבוד: **שקולות היו**. ולכן פעמים שהקדים זו לזו ופעמים איפכא כדדרשינן נמי וי) (מגילה דף יג) הוא אהרן ומשה הוא משה ואהרן מלמד ששקולין היו ולא כסעייעיה לר' חמי: **וסהיינה**. מיותר הוא דמצי למכתב צנות צלפחד לצני דודיהן נלשים: **הוסרו**. אע"פ ששאר צת יורשת נחלה נאסרה: **עצה עוצה**. ואינה מצות עשה: **אמור אליהם** לדורותיהם כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים אשר יקדישו צני ישראל להי טומאתם עליו: **אמור אליהם**. היינו לאותן העומדין על הר סיני שנה פסוק זה ומכאן תלמוד דשאר מצות האמורות צתורה סתם שנאמרו צין לאצות צין לדורות הצאצין: **וכל צם וגו'**. ליוצאי מצרים נאמר דמפרש לקמיה אצל לדורות הצאצין ליכא איסור הסבת נחלה: **נצטוו צנים**. מצות התלויות צצרן תרומה ומעשר חלה ערלה ורצעי לקט שחכה ופיאה וכן הרצה: **הוצרך לומר לאצות והוצרך לומר לצנים**. שאם נכתב סתם ולא פירש לא אצות ולא צנים הוה אוקימנא ליה צאצות מדללא כתב כי צצוצאו דככתב צשאר מצות האמורות לצנים אי נמי הוי ילפינן אז בגזירה שוה אז צצנין אצ אז צקל וחומר מאחר מצות המפורשות לצנים אז לאצות והוי אוקימנא ליה צאחת מהן להכי כתיבי תרוייהו ומהשתא גילף מהכא לכל מצות הסתומות שנוהגות צין צצנים צין צאצות עד שיפרט לך הכתוב כי צצוצאו אז יכתוב לך זה הדבר להעמידו צדור הוה דעלקמן: **לצר מצוות צלפחד**. דהאי וכל צת יורשת נחלה לאו אצנות צלפחד קאי דהא גלי להו קרא לטוב צעיניהם תהיינה נשים: **מאי משמע**. דהאי קרא לא משמעני אלא צאצות הדור: **זה הדצר**. אשר זוהי ה' לצנות צלפחד וגו' ולא תסוב נחלה ועל כרצון האי זה לאו אצנות צלפחד קאי אלא אוכל צת יורשת נחלה דכתיב צתריה ולא תסוב נחלה: **זה הדצר אשר זוהי ה' דשחוטיו חוץ**. זה הדצר אשר זוהי ה' איש איש מצני ישראל אשר ישחט שור אז כשצ אז עז צמחנה דהכי נמי דלא הוזהרו על שחוטיו חוץ אלא אותו דור צצצד: **שאיני הסם**. דכתיב חוקת עולם תהיה זאת להם לדורותם:

אפשר בת מאה ושלשים שנה וקרא לה **בת צ' דאמר ר' חמא בר חנינא** זו יוכבד **שהורתה בדרך ונולדה בין החומות דכתיב יאשר ילדה אותה ללוי במצרים לידתה במצרים והורתה שלא במצרים ואמאי קרו לה בת אמר רב יהודה בר זבידא מלמד שגולדו בה סימני נערות נתערן הבשר נתפשטו הקמטין וחזר היופי למקומו ²ויקח ויחזור מיבעי ליה אמר רב יהודה בר זבידא מלמד שעשה לה מעשה לקוחין הושיבה באפריון ואהרן ומרים משוררים לפניה ומלאכי שרת אומרים ³אם הבנים שמחה להלן מנאן הכתוב דרך גדולתן וכאן דרך חכמתן מסייעא ליה לרבי אמר דא"ר אמי ⁴בישיבה הלך אחר חכמה במסיבה הלך אחר זקנה א"ר אשי ⁵והוא דמפליג בחכמה והוא דמפליג בוקנה תנא דבי רבי ישמעאל בנות צלפחד שקולות היו שנאמר ⁴ותהיינה הויה אחת לכולן אמר רב יהודה אמר שמואל בנות צלפחד הותרו להנשא לכל השבטים שנאמר ⁵לשוב בעיניהם תהיינה לנשים אלא מה אני מקיים ⁵אך למשפחת מטה אביהם תהיינה לנשים עצה טובה השיאן הכתוב שלא ינשאו אלא להגון להן מותיב רבה ⁶אמור אליהם ⁷לאותן העומדים על הר סיני לדורותיהם אלו דורות הבאים אם נאמר אבות למה נאמר בנים ואם נאמר בנים למה נאמר אבות מפני שיש באבות מה שאין בבנים ויש בבנים מה שאין באבות באבות הוא אומר ⁷וכל בת יורשת נחלה והרבה מצות נצטוו בנים שלא נצטוו אבות הא מפני שיש באבות שאין בבנים ויש בבנים מה שאין באבות הוצרך לומר אבות הוצרך לומר בנים קתני מידת באבות הוא אומר וכל בת יורשת נחלה הוא מותיב לה והוא מפרק לה לבר מבנות צלפחד אמר מר באבות הוא אומר וכל בת יורשת נחלה באבות אין בבנים לא מאי משמע אמר רבא אמר קרא ⁸זה הדבר ⁷דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה אמר ליה רבה זמתי לרב אשי אלא מעתה ⁸זה הדבר דשחוטיו חוץ הכי נמי דלא יהא נוהג אלא בדור זה שאני התם דכתיב ⁹לדורותם זה**

זה נולד היתה היא נציצה שנתנבאה על משה שעמיד להוולד: **משוררין**. מתוך שמחה שהיה עמיד משה רצינו לצאת מהן וייינו דכתיב [שמות ז] לדעה מה יעשה לו מה יהיה סוף צנאותה כדאיתא צסוטה (דף יג:). **לפלן**. כשנישאו צנות צלפחד מנאן הכתוב דרך גדולתן דכתיב [צמדצר לן] ותהיינה מח